

HORIZON 2020 and development of cooperation between EU and Ukraine in the ICT area

Програма "Горизонт 2020" і розвиток співпраці УКРАЇНА-ЄС у сфері ІКТ

І.І.Кульчицький

*Україна, Львів, ГО Агенція Європейських Інновацій, NCP ICT&sME
пр.В.Чорновола, 57, Львів, 79020*

т. +380509292396, kul.ivan@gmail.com

У статті представлено аналітичні матеріали проекту PICTURE 7 Рамкової Програми (7ПР) ЄС щодо перспективних напрямків співпраці Україна-ЄС за напрямком ІКТ, а також пропонується звернути увагу на нові очікування ЄС щодо досліджень у сфері ІКТ у рамках програми наукових досліджень Horizon (2014-2020 роки).

При формуванні стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні слід враховувати європейський досвід та європейські дослідницькі пріоритети у сфері інформаційно-комунікаційних технологій.

Проект 7 Рамкової Програми FP7-ICT-2011-7 PICTURE (Policy dialogue in ICT to an Upper level for Reinforced EU-EECA Cooperation - <http://www.eeca-ict.eu>) надає інструменти підтримки взаємодії української науково-технічної спільноти та владних структур України з експертним середовищем ЄС та представників генерального директорату комунікаційних мереж, контенту і технологій Європейської комісії, DG CONNECT, колишній DG INFSO (http://ec.europa.eu/dgs/connect/index_en.htm).

Консорціум проекту складається з двох партнерів з країн ЄС (Німеччина, Греція) та з 12 партнерів з країн Східної Європи та Центральної Азії (ЕЕСА), а саме з представників Armenii, Azerbaidzhanu, Bilorusii, Gruzii, Kazakhshtanu, Kirgizshtanu, Moldovi, Rosii, Tadjikishtanu, Turkmenishtanu, Ukraini, Uzbeikishtanu.

Загальною метою проекту є залучення основних фахівців-представників дослідницьких організацій, академій, промисловості, урядових структур з країн ЄС та Східної Європи та Центральної Азії для підтримки та покращення діалогу на рівні розробки ІКТ стратегії, а також для покращення партнерства між ЄС та країнами ЕЕСА у сфері ІКТ.

Проект розпочав свою діяльність 1 грудня 2011 року. Протягом першого періоду реалізації проекту підготовлено опис рекомендованих ІКТ-пріоритетів співпраці ЄС з країнами ЕЕСА, огляд наявних політик і стратегій розвитку ІКТ в країнах ЕЕСА, сформовано три робочі групи експертів, а також розроблено пілотну версію рекомендованих ініціатив щодо розвитку співпраці країн ЕЕСА з ЄС.

Процес визначення ІКТ-пріоритетів співпраці ЄС з країнами ЕЕСА базувався на оцінці потенціалу країн ЕЕСА щодо проведення науково-технічних досліджень на європейському рівні та відповідності ІКТ-пріоритетів країн ЕЕСА основним напрямкам розвитку ІКТ в ЄС. В результаті були виділені окремі списки основних пріоритетів для країн Східного Партнерства (Armenii, Azerbaidzhanu, Bilorusii, Gruzii, Moldovi, Ukraini), а саме:

- Грід-технології та хмарні обчислення;
- ІКТ для електронного навчання та цифрових інформаційних сервісів;
- Нанoeлектронні технології та мікroeлектронні компоненти;
- Електронне урядування, включаючи інтелектуальну обробку інформації;
- Передові ІКТ-технології для сфери охорони здоров'я;

та для країн Центральної Азії (Kazakhshtanu, Kirgizshtanu, Tadjikishtanu, Turkmenishtanu, Uzbeikishtanu), а саме:

- Передові мережі;
- Електронне урядування, електронне навчання і цифрові інформаційні сервіси;
- ІКТ для сфери охорони здоров'я, включаючи телемедицину та сумісність даних про пацієнтів з країн ЄС та країн Центральної Азії;
- Автоматизація процесів управління використання природних ресурсів.

В рамках проекту створено три робочі групи експертів. Перша робоча група включає в основному представників організацій-партнерів консорціуму і буде займатись обговоренням рекомендованих ініціатив щодо розвитку співпраці країн ЕЕЕСА з ЄС. Друга робоча група включає експертів за інтегрованим напрямком "Компоненти, комп'ютерні системи і мережі", а третя робоча група складається із експертів за напрямком "Управління інформацією та технології формування контенту". Технічні напрямки двох останніх груп відповідають стратегічним напрямкам розвитку ІКТ у всіх країнах Східної Європи та Центральної Азії, а також пріоритетам розвитку ІКТ в ЄС. Саме тому одна із задач двох останніх робочих груп – це провести обговорення і аналіз доцільності та ефективності пропонованих ініціатив щодо розвитку співпраці країн ЕЕЕСА з ЄС у даних технічних областях ІКТ. Перше таке обговорення відбулось 28 листопада 2012 року у Москві в рамках спільного семінару-дискусії консорціуму проекту з експертами з різних країн. Наступне засідання буде в Києві 24 травня 2013 року.

Цільова роль проекту PICTURE – провести оцінку та надати рекомендації щодо дослідницьких пріоритетів ІКТ, підтримати діалог щодо стратегії розвитку ІКТ та сформувавши пропозиції для ЄС та урядів країн Східної Європи і Центральної Азії щодо нового стратегічного партнерства ЕС-ЕЕЕСА у сфері ІКТ. Ця роль проекту PICTURE посилюється також тим, що цей проект є певним продовженням попередніх трьох проектів дій координації 7РП у сфері ІКТ за участю представників України, а саме проектів ISTOK-SOYUZ, SCUBE-ICT та EXTEND. У рамках даного кластеру проектів були розроблені спільні рекомендації щодо розвитку співпраці ЄС та країн Східної Європи і Центральної Азії у сфері ІКТ у 7РП.

Зі всіма матеріалами проекту PICTURE та попередніх проектів ISTOK-SOYUZ, SCUBE-ICT та EXTEND можна ознайомитись на Веб-сайті <http://www.eeca-ict.eu>. На цьому Веб-сайті також розміщено онлайн базу "Платформа компетенцій" експертів, дослідників та ІКТ-організацій (<http://www.eeca-ict.eu/competence>), яка може використовуватись як інструмент пошуку партнерів для спільних проектів.

Ми пропонуємо учасникам конгресу, а особливо представникам асоціативних структур та органів державної влади України, звернути увагу на особливості підходу ЄС до формування нової масштабної програми науково-технічних досліджень на період 2014-2020 року, а саме програму Horizon 2020. Ця програма передбачає проведення наукових досліджень на світовому рівні, підтримку промислово-виробничого лідерства та покращення функціонування суспільства в Європі. У цій програмі де-факто напрямки ІКТ досліджень будуть присутні у більшості дій та проектів нової програми Horizon 2020, оскільки ІКТ в Європі є мотором розвитку інновацій, чого, на жаль, ще нема в Україні. Особливу увагу ми пропонуємо звернути на роль ІКТ для вирішення основних соціальних викликів програми Horizon 2020, а саме:

- охорона здоров'я, демографічні зміни та добробут;
- безпека продуктів харчування, стійке сільське господарство, морські дослідження та біоекономіка;
- безпечне, чисте та раціональне використання енергії;
- раціональний, "зелений" та інтегрований транспорт;
- клімат, ефективне використання ресурсів та сировини;
- самодостатні, інноваційні та захищені суспільства.

На нашу думку, державна політика у сфері розвитку ІКТ та інформаційного суспільства в Україні повинна враховувати основні тренди розвитку ІКТ в країнах ЄС та сприяти українським організаціям щодо їх участі у європейських науково-технічних проектах, оскільки це реальний інструмент привнесення нового досвіду та знань в Україну.